

ISBN 978-961-6159-47-0

9 789616 159470

INSTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Cena: 16 €

Maruša Verbič Koprivšek - RAZVOJ ETNIČNE NASELBINE NA PRIMERU SLOVENCEV V DENVERJU

Maruša Verbič Koprivšek

RAZVOJ ETNIČNE NASELBINE NA PRIMERU SLOVENCEV V DENVERJU

Ethnicity 14

Monografija predstavlja obsežno in poglobljeno analizo slovenske zgodovinske navzočnosti v Denverju, Kolorado, ZDA, ki se je oblikovala v obdobju velikega vala selitev s slovenskega kulturnega prostora v ZDA. Gre za prvo obsežno tovrstno delo, saj so bile te razmere prej v nekaterih delih le omenjene. Študija je metodološko natančna, temelječa predvsem na analizi arhivskega gradiva, ki je le deloma dostopno strokovni javnosti (arhiv), deloma pa je v obliki društvenih ali celo zasebnih zbirk. Temeljita analiza časovno-prostorskega konteksta Denverja kot »vrat« ameriškega zahoda pelje bralca, ne le preko selitvene dinamike nastajajoče družbe ameriških Slovencev, temveč tudi stopa v ameriško multikulturno družbo, ki pa se je prek »melting pota« naglo integrirala. Avtorica se je v delu bolj posvetila notranjeslovenski identitetni preobrazbi in lokalnemu integracijskemu procesu. Časovna vrsta omogoča pregled medgeneracijskih identitetnih prenosov in nazorno prikazuje »amerikanizacijo« slovenskega imigracijskega etosa v ZDA.

Iz recenzije izr. prof. dr. Jerneja Zupančiča

*Fotografija na prvi strani ovitka:
Člani društva Sv. Jožefa št. 21 JSKJ pred Slovenskim domom 11. septembra 1926,
ob 25-letnici društva (Vir: Mary Lou Egan)*

Dr. Maruša Verbič Koprivšek je bila rojena 10. avgusta 1979 v Ljubljani. Na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem je študirala geografijo kontaktnih prostorov, bila je najuspešnejša študentka svoje generacije in se že v času dodiplomskega študija intenzivno udeleževala na znanstveno-raziskovalnem področju. Leta 2008 je pod mentorstvom red. prof. dr. Matjaža Klemenčiča diplomirala na temo *Socialna struktura gospodarske aktivnosti in družbene dejavnosti Slovencev v Pueblu od leta 1950 do danes* in si pridobila strokovni naziv univerzitetna diplomirana geografinja. Podiplomski študij je nadaljevala na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani na interdisciplinarnem programu Ameriške študije. Tudi tekom magistrskega in doktorskega študija je nadaljevala s strokovnim in znanstvenim delom. Med drugim je leta 2011 objavila izvorni znanstveni članek *Pregled zgodovine Zapadne slovanske zveze (Western Slavonic Association) v letih 1908-1950*, v letih 2011 in 2012 pa je sodelovala pri mednarodnem projektu *Digitizing Immigrant Letters* Immigration History Research Centra Univerze v Minnesoti. Leta 2011 je Senat Univerze v Ljubljani potrdil temo za njeno doktorsko disertacijo z naslovom *Razvoj slovenske skupnosti v Denverju, Kolorado* in opravila je obsežno terensko razskavo v ZDA. Disertacijo je opravila pod mentorstvom red. prof. Matjaža Klemenčiča ter somentorstvom red. prof. Igorja Mavra, leta 2013 jo je uspešno zagovarjala in bila promovirana za doktorico znanosti s področja ameriških študij. Tudi po zaključnem študiju ostaja predana znanstveno-raziskovalnemu delu na področju slovenskega izseljenstva v ZDA.

*Fotografija na zadnji strani ovitka zgoraj:
Topilnica Globe Smelter v Denverju leta 1890 (Vir: Denver Public Library)*

*Fotografija na zadnji strani ovitka spodaj:
Nekdaj slovensko-hrvaška cerkev Sv. rožnega venca v Denverju (Vir: Mary Lou Egan)*

»Naj bo staro, ali mlado,
Vse bitelo bode rado
Tja na farmo Louis Andolška
Kjer za vse bo dost' priboljška:

Za želodec, subo grlo.-
Na plesišču vse se trlo,
Bo sukalo in vrtelo,
Se zabavalo veselo.«

Iz vabila na prvi piknik društva Sv. Roka št. 113 KSKJ iz Denverja,
po uvedbi prohibicije v Koloradu decembra 1915 (Joe Erjavec, »Društvena naznanila:
Vabilo na piknik«, *Glasilo K.S.K. Jednote*, leto 9, št. 36 (Joliet, IL, 5. september 1923), str. 6).

Ethnicity 14

**RAZVOJ ETNIČNE NASELBINE
NA PRIMERU SLOVENCEV V
DENVERJU**

Maruša Verbič Koprivšek

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Ljubljana, 2014

Maruša Verbič Koprivšek
Razvoj etnične naselbine na primeru Slovencev v Denverju

Ethnicity – 14

Urednik zbirke: dr. Danijel Grafenauer

Recenzenta: red. prof. dr. Igor Maver; izr. prof. dr. Jernej Zupančič

Lektoriranje: Jana Kranjec Menaše

Tehnični urednik: Zmago Drole

Prelom: Artiks, d.o.o., tisk: Alfagraf, d.o.o., Ivančna Gorica, 2014

© Inštitut za narodnostna vprašanja / Institute for Ethnic Studies
SI, 1000 Ljubljana, Erjavčeva 26, Tel.: +386 (0)1 20 01 870,
Fax +386 (0)1 25 10 964, e-mail: inv@inv.si

Direktorica: izr. prof. dr. Sonja Novak Lukanovič

Naklada: 300 izvodov

Cena: 16 €

Knjiga je izšla s finančno pomočjo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

323.15(73=163.6)

VERBIČ Koprivšek, Maruša
Razvoj etnične naselbine na primeru Slovencev v Denverju / Maruša
Verbič Koprivšek. - Ljubljana : Inštitut za narodnostna vprašanja, 2014. -
(Ethnicity ; 14)

ISBN 978-961-6159-47-0

271676928

Vsebina:

Zahvala	7
Kratice	8
Predgovor (dr. Matjaž Klemenčič)	11
1 UVOD	15
2 ETNIČNA STRUKTURA MESTA DENVER TER OKRAJA GLOBEVILLE	21
2.1 Narodnostne razmere v mestu Denver	22
2.2 Zgodovina nastanka in razvoja Globevilla ter narodnostne razmere v okraju Globeville	31
3 SLOVENSKI PRISELJENCI V OKRAJU GLOBEVILLE	47
3.1 Priseljevanje Slovencev v Kolorado in Denver	47
3.2 Struktura slovenskih priseljencev v okraju Globeville	52
3.2.1 Slovenska poselitev in stanje ob popisih v letih 1910, 1920 in 1930	53
3.2.2 Starostna in spolna struktura slovenskih priseljencev v letih 1910, 1920 in 1930	66
3.2.3 Zaposlitvena in izobrazbena struktura slovenskih priseljencev v letih 1910, 1920 in 1930	71
3.2.4 Prostorski in družbeni razvoj slovenske naselbine po drugi svetovni vojni	80
4 ORGANIZIRANOST SLOVENCEV V DENVERJU	85
4.1 Nastanek in razvoj katoliške župnije Sv. rožnega venca	86
4.1.1 Nastanek etničnih župnij v Združenih državah Amerike	86
4.1.2 Obdobje slovenske skupnosti v Denverju, ko je večina Slovencev obiskovala poljsko župnijo Sv. Jožefa	90
4.1.3 Prizadevanja za ustanovitev slovensko-hrvaške župnije	94
4.1.4 Župnija Kraljice sv. rožnega venca v času ustanavljanja	101

4.1.5 Župnija Kraljice sv. rožnega venca v času župnika Antona Judniča (1921–1959)	115
4.1.6 Župnija Kraljice sv. rožnega venca v času župnika Johna Canjarja (1959–1969)	126
4.1.7 Župnija Sv. rožnega venca v času župnika Leopolda Mihelicha (1969–1977)	128
4.1.8 Župnija Sv. rožnega venca po odhodu župnika Leopolda Mihelicha (1977–)	131
4.2 Organiziranost Slovencev v Denverju v bratskih podpornih organizacijah	135
4.2.1 Zapadna slovanska zveza	138
4.2.2 Društva drugih bratskih podpornih organizacij v Denverju	208
4.3 Slovenski dom v Denverju	228
5 KULTURNE DEJAVNOSTI IN OHRANJANJE ETNIČNIH NAVAD, JEZIKA TER OBIČAJEV MED SLOVENSKIMI PRISELJENCI IN NJIHOVIMI POTOMCI V DENVERJU	239
6 SKLEP	263
Summary: Development of Slovene Settlement in Denver, Colorado	269
Seznam literature	273
Seznam zemljevidov	298
Seznam tabel	298
Seznam grafikonov	299
Seznam slik	300
Seznam zemljepisnih imen	301
Seznam osebnih imen	308

Zahvala

Za izdatno pomoč in podporo tekom raziskave, ki je omogočila nastanek te monografije, se na prvem mestu od srca zahvaljujem red. prof. dr. Matjažu Klemenčiču ter svoji družini, posebej mami Mileni, očetu Janezu, soprogu Mihu, Alici, Jakobu in dedu. Izid knjige ne bi bil mogoč brez nesebične pomoči gospoda Zmaga Droleta, red. prof. dr. Igorja Mavra, izr. prof. dr. Jerneja Zupančiča, zaposlenih na Inštitutu za narodnostna vprašanja ter Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Zahvala gre tudi vsem, ki so mi omogočili nemoteno in prijetno raziskovanje: Mary Lou Egan, župljanki župnije Sv. rožnega venca in raziskovalki zgodovine Globevilla ter župnije Sv. rožnega venca, osebju bratske podporne organizacije WSA Fraternal Life (Tini Schribner, Johnu J. Kogovsku, Randyju R. Fussu in Larryju Higinbothamu), Gerardu Duarteju, župniku nekdanje slovenske župnije Sv. rožnega venca, Mareku Ciesli, župniku poljske župnije Sv. Jožefa, prof. dr. Donni R. Gabaccia, nekdanji direktorici Immigration History Research Centra Univerze v Minnesoti, Danielu Necasu, raziskovalnemu arhivarju v Immigration History Research Centru Univerze v Minnesoti, red. prof. dr. Jerneji Petrič, osebju Časopisnega oddelka in čitalnice Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, Jamesu K. Jeffreyu, knjižničarju za posebne zbirke na oddelku Western History/ Genealogy Department knjižnice Denver Public Library, Joann Birsa, skladateljici in glasbenici iz Denverja, Bernice Krasovec, upraviteljici Pueblo Gornick Museum and Library, ter Srečku Vidmarju, častnemu konzulu Republike Slovenije v Koloradu.